

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет природничих наук
Кафедра лісового і аграрного менеджменту

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ГЕНЕЗИС ТА КЛАСИФІКАЦІЯ ГРУНТІВ**

Рівень вищої освіти—перший (бакалаврський)

Освітня програма Агрономія

Спеціальність 201 Агрономія

Галузь знань Н Сільське, лісове, рибне господарство та
ветеринарна медицина

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №2
від “23” вересня 2025_ р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Генезис та класифікація ґрунтів
Викладач	Григорів Ярослава Ярославівна
Контактний телефон	(0342) 59-61-66; (0342)59-61-72,
E-mail викладача	slava.hryhoriv@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Освітній рівень	бакалавр
Обсяг дисципліни	___3___ кредити ЄКТС, 90 год.
Курс / семестр	2/4
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pro/

2. Опис дисципліни

Ґрунт є складним біокосним тілом, яке формується під впливом низки природних чинників та впродовж своєї еволюції трансформується внаслідок антропогенної діяльності. Складність генези, різноманіття властивостей, режимів, які можна використати як діагностичні ознаки, породжує різні підходи до класифікації ґрунтів.

3. Мета та цілі курсу

Метою курсу є формування у студентів цілісної системи знань про процеси формування ґрунтів їхнє різноманіття, систематизацію та класифікацію, просторову взаємодію з метою впровадження оптимальних заходів підвищення ґрунтової родючості та організації раціонального використання ґрунтів у сільському господарстві.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- надати необхідну інформацію про чинники та процеси формування ґрунтів, найважливіші критерії їхньої систематизації, діагностичні ознаки різних класифікаційних рівнів відповідно до національної та міжнародної системи класифікації ґрунтів.
- Ознайомити студентів із класифікацією ґрунтів, прийнятою в Україні, національними класифікаціями інших країн та міжнародною класифікацією, вказуючи на їхні спільні та відмінні риси.
- Розвинути навички характеризування властивостей ґрунтів (у тому числі агрохімічних), необхідних для їхньої діагностики та класифікації; здійснення агровиробничого групування ґрунтів.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність (ІК)

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми з агрономії, що передбачає застосування теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

СК 1. Здатність використовувати базові знання основних підрозділів аграрної науки (рослинництва, землеробства, селекції та насінництва, агрохімії, плодівництва, овочівництва, ґрунтознавство, кормовиробництва, механізація в рослинництві, захист рослин).			
Програмні результати навчання			
ПРН6. Демонструвати знання і розуміння фундаментальних дисциплін в обсязі, необхідному для володіння відповідними навичками в галузі агрономії.			
5. Організація навчальної дисципліни			
Обсяг навчальної дисципліни			
Вид заняття	Загальна кількість		
Лекції	10		
Практичні заняття	20		
Самостійна робота	60		
Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс/рік навчання	Нормативна/вибіркова
4	201 Агрономія	2	вибіркова
Тематика навчальної дисципліни			
Тема	Кількість годин		
	лекції	Практ. роб.	Сам.роб
1. Ґрунт та його функції. Чинники ґрунтоутворення та їх роль у формуванні різноманітності ґрунтів. Номенклатура ґрунтів в Україні та за її межами.	1	-	4
2. Поняття класифікації та діагностики ґрунтів. Історія формування класифікації ґрунтів України та світу.	1	2	8
3. Генетичний профіль ґрунту та діагностика генетичних горизонтів.	2	4	8
4. Фізичні та фізико-хімічні властивості ґрунтів як діагностичні ознаки їх класифікації.	1	4	8
5. Генетична та генетико-еколого-субстантивна класифікація ґрунтів України.	1	2	8
6. Міжнародні класифікації ґрунтів та проблеми їх створення. Класифікація ґрунтів США („Soil Taxonomy”).	2	2	8
7. Світова реферативна база ґрунтових ресурсів (WRB) та її кореляція з класифікацією ґрунтів України.	1	2	8
8. Антропогенно-змінені ґрунти та урбаноземи.	1	4	8

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Оцінка знань здобувачів освіти здійснюється за 100 бальною шкалою. 50 балів ЗО отримує під час проведення практичних занять; 50 балів здобувач освіти отримує за складання заліку.
Вимоги до письмових робіт	Підсумкові письмові роботи виконуються у формі контрольної роботи. Контрольні роботи складаються з 5 завдань кожне з завдань оцінюється максимально 10 балами.
Практичні заняття	При оцінюванні практичних занять враховується: рівень

	теоретичної підготовки та виконання завдань для СРС, розуміння мети та завдання роботи, самостійність та акуратність виконання і оформлення роботи, якість отриманих результатів, заповнення таблиць, виконання малюнків тощо, логічність та грамотність зроблених висновків.
Умови допуску до підсумкового контролю	Підсумкова оцінка виставляється після повного вивчення навчальної дисципліни, яка виводиться як сума проміжних оцінок, які отримав ЗО. Здобувач освіти допускається до заліку за умови виконання усіх запланованих видів робіт та отримання 25 і більше балів (максимально – 50).
Підсумковий контроль	Форма контролю -залік.
7. Політика навчальної дисципліни	
Академічна доброчесність	Політика дисципліни передбачає дотримання правил поведінки ЗО і викладачів, передбачених Кодексом честі Карпатського національного університету імені Василя Стефаника.
Відвідування занять	ЗО зобов'язані відвідувати усі заняття (лекції та практичні), незалежно у якій формі вони проводяться (аудиторно, дистанційно, індивідуальний графік навчання). Систематичні пропуски занять, без поважних на те причин, є підставою для недопущення до складання семестрового контролю. Пропуски занять за поважних причин, підтверджених документально, відпрацьовуються. У будь-якому випадку. ЗО зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх передбачених видів робіт.
8.Рекомендована література	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Іванюк Г. С. Класифікація і діагностика ґрунтів: навчальний посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2017. 334 с. 2. Гнатів П. С., Лагуш Н. І., Гаськевич О. В. Морфологічна і фізико-хімічна діагностика ґрунтів. Львів: Магнолія-2006, 2019. 170 с. 3. Полупан М. І., Соловей В. Б., Величко В. А. Класифікація ґрунтів України. Київ: Аграрна наука, 2005. С. 281–285. 4. Польшина С.М., Нікорич В.А. Світова реферативна база ґрунтових ресурсів 2006. Звіт про ґрунтові ресурси світу. Чернівці: Рута, 2006. 200 с. 5. Лопушняк В. І., Данилюк В. Б., Гаськевич О. В., Лагуш Н. І. Агроґрунтознавство. Луцьк: Надстир'я, 2016. 234 с. 6. Медведєв В.В. Досвід застосування класифікаційної системи ФАО до ґрунтового покриву України. Вісник аграрної науки. Січень, 1999. С. 11–17. 7. Папіш І.Я. Історія розвитку класифікаційної проблеми в ґрунтознавстві. Вісник ЛНУ імені Івана Франка. Серія географічна. Львів, 2004. Вип. 30. С. 224–228. 8. Папіш І. Я., Іванюк Г.С., Позняк С.П., Кіт М.Г. Принципи і структура класифікації ґрунтів України. Ґрунтознавство. Т. 9, №3–4(13). КиївДніпропетровськ, 2008. С. 33–40. 9. Польшина С. М. Структура субстантивно-генетичної класифікації ґрунтів 	

Викладач

Ярослава ГРИГОРІВ